

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Jona 1 : 4 – 13	Auteur:	Ds. J.C. den Toom
Jaargang 1	Nummer 2017-02	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

De schuld erkend.

Jona onttrekt zich aan de goddelijke opdracht om naar Nineve te gaan en tegen haar te prediken. Nineve ligt in het oosten maar Jona gaat naar het westen. Wat is Jona blind, maar de ogen des Heeren zien op hem neer. Jona is een en al opstand, maar de barmhartigheden des Heeren hebben geen einde. Jona wil zijn God vergeten, maar God vergeet zijn Jona niet. Wat een tegenstelling. In vers 3 van Hoofdstuk 1 lezen we: “maar Jona maakte zich op om te vluchten voor het aangezicht des Heeren.” En in vers 4 vinden we: “Maar de Heere wierp een grote wind op de zee.” Jona nee op het woord van God, maar de Heere laat hem niet los maar Hij zal hem brengen op de plaats waar Hij hem wil hebben. Hij zelf zal voor de terugreis zorgen en de prijs ervoor is al betaald.

Ons maar brengt de dood. Het goddelijke maar daarentegen brengt het leven en de vrede. In wezen gaat het bij Jona om maar een ding, of nog beter gezegd om een persoon en dat is hij zelf. Dat is zijn eigen ik. En daarom gaat het fout bij hem maar ook bij ons, als dat ik van ons de boventoon voert.

Dat goddelijke ik beheerst als de hemel het niet verhoedt ons hele leven We koesteren het, we beminnen het en we aanbidden het als ons hoogste goed. .

Onze grootste vijand waar we mee te maken hebben is niet de ziekte of de tegenslagen die er in ons leven kunnen zijn. Dat is niet de duivel hoe machtig hij ook mag zijn, dat is ook niet de dood, hoe radicaal ze ook is. Het zijn vreselijke vijanden die ons afschrikken en die ons benauwen. Waar je voor terugdeinst. Maar de ergste vijand tot het heil en de zaligheid dragen we altijd met ons mee. Dat zijn we zelf, dat is ons eigen ik. Daarvan moeten we worden verlost. Dat willen we niet. Daar strijden we tegen. We zijn zelf de felste tegenstanders van God, die ons eigen behoud in de weg staan. Daarom is het ten enenmale van ons uit ook onmogelijk om zalig te worden. Daar moet God Zelf wel aan te pas komen.

En dat gebeurde met Jona. God zocht hem op, Hij kwam hem tegen: “Maar de HEERE wierp een groten wind op de zee; e er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken.”

Als God en mens op het oog heeft dan weet Hij wel een storm op zijn levens zee te werpen.

Dan blijft er niets heel van alles waar je je geborgenheid in zoekt. Hij doet het om de zijnen te leiden op zijn weg, die alleen maar heilig is en goed. Daarvoor gebruikt hij de storm en de onrust in je zondige leven en de wroeging van je geweten. In die strijd geef je je niet zomaar op. Je verzet je tegen Hem met man en macht en je probeert onder zijn hand uit te komen. Maar het lukt je niet want Gods genade is Onwederstandelijk.

En wanneer de Heere je te sterk is geworden steekt het eigen ik, die oude mens die nog in ons overgebleven is telkens weer de kop. Zo blijft hier op aarde altijd de strijd tussen het vlees en de Geest. De Heere moet telkens weer ingrijpen om dat boze ik de kop in te drukken, zodat Hij de eerste wordt en blijft.

God zond een storm op zee. Maar Jona trok zich terug. Hij wilde niet vechten. Hij ging hij naar beneden in het schip. Zijn geweten moet wel gesproken hebben. Het scheepsvolk mocht in hun benauwdheid roepen tot hun god en zij mochten het scheepsgerei over boord werpen. Hij lag en sliep gerust, van Gods almacht onbewust. En als de Heere hem had laten voortgaan op zijn dwaze weg was hij slapende weggezonden in de diepten van de zee. Maar God liet hem niet los. Daarom werd hij wakker geschud door de kapitein van het schip, die roept: “Wat is u, gij hard slapende! Sta op, roep tot uw God.” Het is niet zo aangenaam, wanneer je zo ruw uit je slaap wordt opgewekt. En wat is het beschamend, als je door een heiden, een buitenstaander, die God niet kent wordt bestraft dat je niet tot je God hebt geroepen.

We zien hoe Jona al nauwer en nauwer Jona in de klem komt. De scheepslieden zeiden: “Komt, en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt.” En toen ze het lot wierpen viel het op Jona. Daar stond hij nu, deze profeet Gods als een zondaar voor God en de mensen. De schuld van de storm ligt bij hem daar is hij zich ten volle van bewust. Elke vraag die door de zeelieden wordt gesteld moet wel door zijn ziel snijden. De eerste vraag is wat zijn werk is. Daarop moet hij antwoorden dat hij geroepen is om te prediken tegen Nineve. En van die taak is hij niet ontheven, al gaat hij weliswaar naar het Westen dan naar het Oosten. Hij is een opstandeling die zich verzet tegen de wil van zijn God. En de tweede vraag raakt hem nog dieper in zijn hart. Want waar hij vandaan komt had God de Heere genadig op hem neer willen zien, hem geroepen om profeet te zijn van de allerhoogste en eeuwige God. In het verleden heeft Jona een betere tijd gehad. Toen leefde hij dicht bij de Heere en heeft hij het profetisch woord uitgedragen. En wanneer hem gevraagd wordt van welk land hij is moet hij zeggen dat hij afkomstig is van het land, dat de Heere Abraham, Izak en Jacob gegeven heeft tot een eeuwige bezitting. En hij moet ook vertellen van welk volk hij is. Daarop moet hij zeggen dat hij een Hebreëer is en behoort tot het volk van God. Dat hij de HEERE vreest de God des hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft.

Zo nauwkeurig wordt hij ondervraagd. Zo dwingt de Heere zijn knecht tot een beschamende belijdenis. Het moet openbaar worden wie en wat hij is. Zo staat hij daar als een beklagde en een schuldenaar voor God omdat hij niet wilde buigen voor Zijn wil, omdat hij Zijn woord tegen stond.

En wat blijft er dan van je over als je zo voor de vierschaar wordt geplaatst? Toch niets, helemaal niets. Als je dan voor eigen rekening staat, waar blijf je dan? Dan kun je toch nergens heen? Dan keren we de Heere de rug toe.

Maar als God jouw God geworden is komt in die toestand waarin je van jezelf moet belijden de eeuwige dood te hebben verdiend. Hij als de grote Overwinnaar te voorschijn. Dan krijgt in het veroordelen van onszelf God de eer.

Als Jona zegt ik ben een Hebreëer dan geeft hij daarmee aan dat hij behoort tot het volk dat door de Heere is verkoren. Dat hij van het geslacht is dat met Abraham van de overzijde gekomen is. Zoals de Heere Abraham getrokken heeft uit de duisternis van het heidendom, zo heeft Hij ook mij getrokken vanuit de duisternis tot zijn wonderbaar licht.

En als hij zegt dat hij de Heere vreest, wil hij daarmee aangeven dat hij noch voor de dood, noch voor de duivel bang is, maar dat hij de Heere vreest, dat hij Hem lief heeft, Hem eert en Hem dient, al blijkt uit zijn gedrag het tegendeel. En als er aan toevoegt die de zee en het droge gemaakt heeft dan erkent hij daarmee de almacht van de Heere en de onmacht van zichzelf. Het is alsof we hem horen zeggen: “Ik weet dat ik tegenover Hem machteloos sta. “Als de mannen dan hun verwijten laten horen hoe hij heeft kunnen wegvlugten voor zulk een almachtig God en hem vragen wat zullen we doen opdat de zee stil worde van ons. Dan komt het antwoord over zijn lippen waarin hij zijn schuld erkent en zichzelf vernedert. “Ik weet dat deze grote storm ulieden om mijnrentwil overkomt” En daarmee gaat Jona van de troon. En dat is moeilijk. De moeilijkste zijn in ons leven is deze: “Ik heb gezondigd en gedaan wat kwaad was in Gods oog.” We zeggen van onze naaste o zo gemakkelijk dat hij gezondigd heeft. En we durven ook nog wel te zeggen dat we een zondaar zijn, die gezondigd heeft. En het klinkt goed gereformeerd. Maar wanneer ons gevraagd wordt waaruit die zonde dan bestaat weten we het antwoord niet te geven. Daaruit blijkt wel dat we er niets van menen. Wanneer het kwaad ons niet persoonlijk raakt zijn het niet meer dan wat loze klanken. Maar

Wanneer daarentegen de Heilige Geest ons overtuigt van zonde gerechtigheid en van oordeel wordt het anders. Dan worden we verslagen van hart. We proberen er van alles aan te doen om dat te voorkomen en we hebben onze verontschuldigen wel bij de hand. Er ging een lange geschiedenis aan vooraf waarin hem alles werd ontnomen voordat de verloren zoon tot de belijdenis kwam dat hij had gezondigd en het niet meer waardig was om een zoon genaamd te worden. Wat heeft het de moordenaar aan het kruis een strijd gekost voordat hij zei: “Wij lijden straf waardig hetgeen wij gedaan hebben.” Zo ver komen we in en vanuit onszelf nooit en te nimmer. Maar wanneer de Heere aan ons werkt door zijn Heilige Geest kan het lange tijd duren, dan breekt er toch een tijd aan waarin we Hem gelijk moeten geven en onszelf ongelijk. Dan vallen we God toe in het recht en we vallen onszelf af.

De zeelieden begrepen maar al te goed dat deze man een grote zonde had gezondigd. En daar moest straf op volgen. De toorn van zijn God moet gestild worden. Want de Heere vertoornt zich zeer over de aangeboren en de dagelijkse zonden. Wat zullen we doen opdat de zee stil worde van ons zo vragen ze hem. En dan volgt het antwoord van Jona. Neem me op en werp me in de zee. Ik weet dat deze grote storm ulieden om mijnrentwil overkomt. Jona velt het oordeel over zichzelf. Jona wil boeten. Hij komt met zijn schuld en zonden voor de dag bij God en de mensen en hij geeft zichzelf prijs met alles wat hij is en heeft. Hij laat zich overboord werpen om daarmee de anderen te redden. Daarom sprak hij: “Werpt mij in de zee. Zo zal de zee stil worden van ulieden.” En dit zijn profetische woorden. Hierin laat hij het evangelie horen van redding en behoud. Hierin vernemen we het geloof van Jona in het plaatsbekledende offer. Als hij sterft, zullen de anderen gered worden. We lezen toen stond de zee stil van haar verbolgenheid. Dat is de altijd geldende regel voor de redding van mensen in de nood. Wat ons hier beschreven staat van Jona is de boodschap van het evangelie. Het laat ons zien, hoe er redding en behoud is voor ons mensen, op de kolkende levenszee. Jona's ondergang is voor de zeelieden het behoud. En het is niet zo moeilijk om de lijnen door te trekken naar het Nieuwe Testament. Zo is het sterven van de Heere Jezus het leven voor de zijnen.

Te lezen Schriftgedeelten en te zingen Psalmen

Jona 1 : 4-13, Psalm 32

Psalm 32 : 2, Psalm 111 : 6

Aanvullende gegevens

Het werpen van het lot kan gezien worden als een religieus handelen, waarbij God de Heere en bij de heidenen hun godheid, wordt aangeropen om zijn beslissing, wanneer ons menselijk verstand tekort schiet. Van het lot geldt dat de beslissing ervan bij de Heere ligt (Spreuken 16 : 33)

Persoonlijke verdieping

- 1) Lees Psalm 32 of 51 de les van de geschiedenis van David met Bathseba en benoem de overeenkomsten met Jona.
- 2) Werk de geschiedenis van de verloochening van Petrus uit (Lukas 22: 54- 62 en Johannes 21: 15-19)

Gespreksvragen

- 1) In deze geschiedenis is het een heiden, die Jona terecht wijst. Wat heeft dit ons te zeggen?
- 2) Zowel van Jona als van de zeelieden wordt gezegd dat ze vrezen. Wat is het onderscheid?
- 3) Wat is het verschil tussen : “ ik ben een zondaar” en het noemen van het kwaad bij de naam?
- 4) Welke verontschuldigen zijn er als we aangewezen worden als zondaar en zijn die terecht.

Aantekeningen: